

АЛЕКСАНДЪР ГРИН ПОЗОРНИЯТ СТЪЛБ

Превод от руски: Атанас Далчев, —

chitanka.info

I

Докато обитателите на Кантервилската колония бродеха из блатата, за да изкореняват пънове, на които биха могли свободно, клатейки крака, да се настанят шест души, докато те бяха заети с грубо насищане на глада, с борба със скитническите елементи в страната и с набиване на колове за основа на бъдещите си гнезда — и най-строгийт любител на нравствеността не би могъл да ги уличи в нищо друго, освен в пристрастие към енергичните изрази.

Когато къщите бяха построени, полята разорани, окачени някакви табелки с надписи „Училище“, „Странноприемница“, „Затвор“ и тем подобни и животът потече като досадна полезна струя, като впримчена вода в дренажна тръба, започнаха произшествията. Ерата на произшествията откри класическият скъперник Гласин, след като изгуби на комар с разточителния, обичащ да си поживее Петагр всичко, което имаше — къща, коне, дрехи, селскостопански машини, — и остана само с онова, което трябва да се пере.

След това имаше кражби, подправка на завещание, барикада на кръстопътя, когато трима безумци защитаваха правата си върху своя участък с пушки в ръце; единият от тях, убит, бе вдигнат със здраво захапана между зъбите цигара. Жената на един мъж избяга при друг, който имаше прекрасна съпруга и две дечица, пристигна, издирила адреса му, от далечния запад една плачеца, богато облечена жена; тя имаше великолепни нови куфари и червеникави коси. Последното, което възмути кокалестите жени и брадатите мъже на Кантервил, изпитали, трябва да кажем; за осем месеца живот в преселническите палатки всички птичи прелести на грубия флирт, беше гнусното, недостойно за един порядъчен човек, похищение на милата девойка Дези Крок. Тя беше много хубавичка и кротка. Загледаше ли я човек дълго, започваше да се чувства така, като че трепкава, светла паяжина обвива цялото му тяло. Дези имаше много поклонници, а беше я похитил Гоан Гнор, когато в прашната перспектива на осветената от залеза улица мъчно може да се различи дали са се сбили

връщащите се от водопой бикове или, затиснали с ръка устата на девойката, метват пленницата върху седлото. Гоан беше впрочем винаги учтив, макар и да живееше сам-самичък, което, както е известно, предразполага към грубост. Тъкмо затова никой не очакваше от този човек такава бясна постъпка.

Достоверно е, че една седмица преди това на някакъв бал Гоан дълго и тихо разговарял с девойката. Онези, които ги наблюдавали, видели, че младият човек стои с печално лице, бледен и не на себе си. „Аз никого не обичам, Гоан, вярвайте ми“ — му каза девойката. Жената, която беше чула тези думи, бе три дни на върха на блаженството; тя предаваше тази фраза с различни интонации и коментари. Конят на Гоан, когато препускаше по края на гората, беше стъпил накриво в един ров и си беше счупил крака; похитителят беше заловен точно един час след извършване на престъплението.

Тълпата конници, която се беше събрала на мястото, където беше паднал конят, се скупчиха така близо, че нищо не можеше да се различи сред яростното движение на ръце и гърбове. Най-последно обръчът се разчупи, девойката, която лежеше в несвяст, бе отмъкната към храстите. Братята на Дези, баща ѝ и чичо ѝ мълчаливо биеха смазания от коня Гоан. После, когато се умориха и изпотиха, се отдръпнаха с блеснали очи, а от земята се изправи измъченият облик на човек, който плюеше гъста кръв. Грамадни синини покриваха лицето на Гоан, той беше жалък и страшен, олюляваше се и хриптеше нещо, приличащо на думи.

Неусъвършенствуваното правосъдие в тези затънтени места, тъй като нямаше в случая пряк повод да лиши Гоан от живот, го привлече все пак под отговорност за тежко оскърбление на Крокови и девойката. След дълга врява и репирни забиха в земята пред странноприемницата един дървен стълб и завързаха за него Гоан, като извиха ръцете му зад стълба; в такъв вид, без храна и вода той трябваше да престои двадесет и четири часа, а после да си върви по живо по здраво.

Гоан остави да извършат над него цялата церемония, движейки се като отровена муха. Мълчеше. Главатарите на Кантервил и останалите любопитни, като се отдалечиха на прилично разстояние, се полюбуваха на делото на своите ръце и бавно се разотидоха по домовете си.

Стъмни се. Гоан облизваше разбитите си, прилепнали към зъбите устни и обмисляше план за отмъщение. Всичко беше прегоряло в душата му, не чувствуваше ни срам, ни бяс; опустошен, припомняше си само кой и как го е бил, чии думи са били по-ядовити, чий глас по-гръмовит. Това изискваше много сили и той скоро се умори; тогава взе да мисли за това, че никога няма да види Дези. Спомняше си сладката тежест на затрептялото ѝ тяло, бързото биене на сърцето ѝ, което през тези няколко щастливи минути биеше върху неговите гърди, отметнатата глава на девойката и своята единствена целувка на онова място, дето на гърдите ѝ се беше разкопчало едно копче. И замуча от ненаситна мъка, напрегна ръце; възетата изгориха кожата на ставите. Една нощ имаше още пред него и един ден!

Гоан стоеше, като пристъпяше от крак на крак. Понякога се опитваше да се увери, че всичко е сън, отмяташе глава и ударил тила си в стълба, разбиваше илюзията. Отстрани се прокрадваха и звучаха стъпки, замираха срещу Гоан и бавно-бавно затихваха на кръстопътя. В прозорците угаснаха светлините, един неясен силует, като се поспираше често, се приближи до Гоан и наказаният изведнъж пламна, почервеня в тъмното до корена на косите си; жилите на слепоочията му се наляха с кръв и биеха често-често. Зашеметяващ срам потопа разума му; той изстена, затвори очи и тозчас ги отвори. Печалното лице на Дези с широко разтворени очи застана пред него съвсем близо, но той не можеше да протегне ръка и да помоли за снизхождение.

— И вие ли... да погледате — рече тихо Гоан. — Идете си, простете ми!

— Ей сега ще си ида — продума с бърз шепот девойката. — Но вие не се бранехте, защо допуснахте всичко това?

— Ах! — рече Гоан. — Думи на съжаление. Но късно, Дези. Вие ме мъчите, а аз ви обичам. Идете си. Не, не си отивайте... или идете си, моля, това е най-доброто.

— Страшно ми е жал за вас. — Тя протегна ръка, помилва разчорлените коси на Гоан с бързо майчинско движение. — Е, какво правите, не плачете. Вие... или не, ще си ида, ще ме видят.

Тя се отдръпна в тъмнината и повече не се чу. Като потръпваше и се усмихваше, Гоан гълташе падащите от немигащите му очи едри солени капки; от тях му ставаше топло на бузите и на душата.

Във въздуха изсвири камък, удари в стълба, отскочил, закачи
Гоан по ухото и тупна в нозете на похитителя.

— За вас, Дези — рече Гоан, — само за вас.

II

На сутринта, когато движението по улиците взе да се забавя, тъй като мнозина не бяха спали през нощта от желание сутринта по-рано да погледат смутителя на общественото спокойствие, отвързаха Гоан. Групичка от неловко усмихващи се момчета се приближи до стълба отзад, зад гърба на вързания. Братът на Дези, дългурест юначага с големи зъби, разряза с нож въжетото.

— Наредено е да те пуснем — проломоти той, като кашляше. — Та виж... не хойкай из тукашните места.

Гоан падна, подпря се с ръце на земята, стана и като се олюляваше насам-натам, сякаш вървеше по палубата на кораб през време на буря, се запъти към къщи. Тълпата съсредоточено се разстъпи.

След час на вратите на малкия Гоанов дом се люлееше катинар. Плътно закованите прозорци, следите от копита край оградата, тишината на стените — всичко това показваше, че волята на колонията е изпълнена. Видяха как Гоан с втория си кон, бял с червеникава опашка и задница, без да се озърта, мина през задните дворове към окосената ливада на Крокови. По-нататък започваше горската пътека, пътят на зверовете и ловците.

Гоан яздеше бавно, страшно му се искаше да извие коня назад и поне още веднъж да зърне познатия прозорец на Дези. Когато дърпаше юздите, с мъка приповдигаше отеклата си ръка. При ручея спря коня, надникна в блесналите му струи; там долу го срещна с поглед едно подпухнало, тъмно лице. Избирането на място, където да се посели, му се струваше дребна работа — земята е голяма.

На завоя към планините, където отвъд синята далечина на гъстата гора минаваше пътят за големия пристанищен град, Гоан, дочул зад себе си неясен шум, изви глава, продължавайки да язди и да мисли мрачно за бъдещето. Тропот на копита все по-ясно се отделяше сред горския шум. Гоан се спря и Дези, задъхана, го настигна.

Твърде голямото, потресно недоумение върху лицето на Гоан развърза нейния език. Смутена, тя изслуша всички възклицания. Той мислеше, че разбира каква е работата, но се страхуваше да повярва. Дези дойде по-близо и рече:

— Гоан, вземете ме. За мене вече няма живот. Всички ме ядат, пуснаха слух, че съм се била сговорила с вас. И дори, че сме имали дете, скрито някъде.

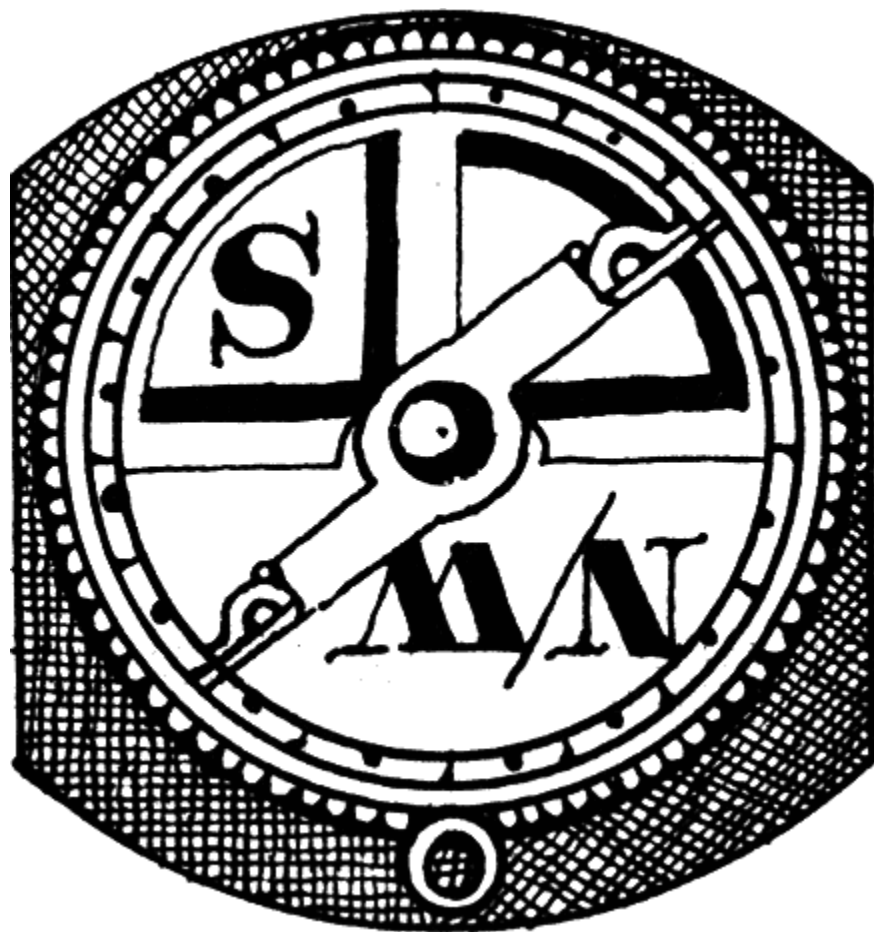
Гоан мълчеше. Конят, на който седеше девойката, му се стори излят от утринната светлина.

— Татко ме оскърби — продължаваше Дези. — Той казва, че всичко това било само комедия и аз съм грешна. Но вие знаете, че това не е истина. И няма да е нужно да ме отвличате още веднъж. Аз понесох взрив от злоба и оскърбления.

— Мила — рече Гоан и се усмихна широко с цялото си изранено лице, — мъжете биха почнали да ви преследват сега, задето не са се опитали да ви овладеят... — а жените — задето ви е оказано предпочитание. Хората ненавиждат любовта. Не се приближавайте до мене, Дези: кълна се — няма да мога да се сдържа и ще почна да ви целувам. Простете ме!

Но скоро главите им се доближиха и два изблика на любов, единият — зараждащ се, другият — отдавна разпален в страстен пожар, се сляха заедно, както малката горска рекичка и голямата река.

Те живяха дълго и умряха в един ден.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.